

MALVIK KOMMUNE

KULTURETATEN

Miljøverndepartementet
Postboks 8013 Dep

0030 OSLO

Vår dato
12.06.02

Vår saksbehandler
Kjersti Forbord 73 97 21 80

Vår referanse
01/01662-003/C50 &00
Deres referanse

NOU 2002:1 FORTID FORMER FRAMTID - UTFORDRINGER I EN NY KULTURMINNEPOLITIKK. HØRINGSUTTALELSE FRA MALVIK KOMMUNE

1. Generelt

Oppgavefordelingsutvalget foreslår å overføre ansvar og myndighet i kulturminneforvaltningen til kommunene. En overføring etter kulturminneloven vil innebære store konsekvenser for kommunene, spesielt innen økonomi og kompetanseområdet.

Det er i dag ikke samsvar mellom de oppgaver som kulturminnevernet representerer og tilgangen på kompetanse og økonomi, verken på nasjonalt, regionalt eller lokalt nivå. Det stilles derfor i utgangspunktet spørsmål om hvorvidt Miljøverndepartementet har tatt disse fundamentale forholdene på alvor da dette også er utfordringene i dagens ordning. *Det er ingen automatikk i at omorganisering kreerer ny kompetanse og økt tilgang på økonomiske midler.* Økt ansvar stiller krav til tilgang på kompetanse og økonomiske virkemidler. Når det også tas sikte på å senke forsvinningen av kulturminneparken fra 1% til 0,5% årlig, vil dette i seg selv innebære økt press på økonomiske virkemidler og kompetanse.

- Vi stiller spørsmål med om det er gjort skikkelig gjennomgang om hva som er utfordringen med dagens ordning og behovet for endringer. Svaret her må forløse utvikling av nåværende modell eller utvikling av nye modeller

Blant de mest brukte argumentene fra staten sin side for overføring av myndighet, er styrking av lokaldemokratiet og nærhet til lokale kulturminneverdier. Nærhet i denne sammenhengen er imidlertid et tveegget sverd fordi man vet at nærhet også kan føre til problemer med å ta avgjørelser der interessekonfliktene er svært motstridene – og der hensynet til lokale aktører blir til hinder for en nøytral beslutning. Samspillet med tiltakshavere og ønsket om å spille på lag med næringsliv, grunneiere og andre kan derfor bli svekket. På den annen side kan også et eksisterende godt samspill settes foran hensynet til kulturminnet.

Kommunen skal spille og spiller i dag en viktig rolle i det holdningsskapende arbeidet, også innenfor kulturminnefeltet. Dette er avgjørende både på kort og lang sikt for at alle skal føle ansvar for ivaretagelse av vår kulturhistorie. Utfordringer oppstår imidlertid da gode holdninger blir utilstrekkelige. Kommunen står da ofte i den situasjonen at man har oppfordret til og gjort vedtak om eks. verving. I neste runde finnes det ikke virkemidler/stimuleringsmidler. For en privat aktør vil dette fortone seg svært forvirrende – og demotiverende.

Postadresse
Malvik kommune
Postboks 140
7551 HOMMELVIK

Telefon
73972000

Telefaks
73972001
73972051 (teknisk)
73972161 (undervisning)
73972151 (kultur/PPT)

Bankgiro: 7874.05.97697
Bankgiro: 4218.07.50309 Bankgiro skatt: 7855.05.16631
Org.nr.: 971 035 560

E-postadresse: postmottak@malvik.kommune.no

2. Kompetanse og organisering

Kommunen har i dag et planansvar knyttet til plan- og bygningsloven. Dette følges opp, men det er også slik at kommunene generelt har et forbedringspotensiale når det gjelder tverrfaglig og helhetlig planlegging. I dette ligger det også en raskere involvering av kulturminneinteresser tidlig i planfasen. I tillegg bør det gjøres bedre arbeid knyttet til kartlegging og bruk av digitalisert kartmateriale.

Men avstanden er stor fra dagens krav om samordnet planlegging til evt. krav om å være vedtaksmyndighet på fredningssaker. Slik kompetanse eksisterer i dag kun i de største byene/kommunene, og slik kommuneøkonomien er i dag, ser man svært liten mulighet for opprettelse av nye stillinger. Flytting av kompetanse fra den godt etablerte kompetansen i fylkeskommunene, vil føre til pulverisering av ansvar og kompetanse som igjen svekker tverrfagligheten. Det vil derfor være avgjørende at en framtidig organisering av kulturminnerforvaltningen etterstreber en modell som bygger ut en samlet kompetanse gjennom

1. styrking av kompetansen i fylkeskommunen – utbygging av nåværende modell og/eller
2. etablere interkommunale løsninger

Valget mellom 1 og 2 eller en kombinasjon av 1 og 2 avhenger av rolleavklaringen mellom stat, fylke og kommune. Så langt synes dette for uklart til at det er mulig å konkretisere dette nærmere. Eksempelvis vil en sterk styrking av kompetansen på regionalt nivå minske behovet for interkommunale modeller og/eller kommunale løsninger. Erfaringsvis uttrykkes en svært god tilfredshet med den fagkompetansen som fylkeskommunen i dag bidrar med til kommunene, selv om vi også klart ser den ressursmessige situasjonen de er i.

Det vil ikke være en god løsning at hver kommune, uansett størrelse, innehar en egen stilling knyttet til kulturminnerforvaltningen. Dette vil pulverisere kompetansen og gi for liten effekt i forhold til hva dette vil måtte koste samlet sett for landets kommuner. Derfor kan interkommunale løsninger være aktuelt å vurdere.

3. Økonomi

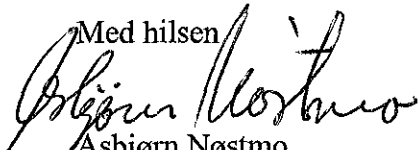
Miljøverndepartementet sa i sitt orienteringsmøte vedr. forslag til endring av kulturminnerforvaltningen avholdt i Trondheim 14.november 2001, at det ikke var aktuelt å repetere MIK-reformen. Indirekte var dette et signal om at man ikke ønsket øremerkinger til nye stillinger i kommunen. Samtidig ble det hevdet at det skal arbeides i forhold til kommuneproposisjonen, og at det gjennom denne skal forløses økonomisk kompensasjon til kommunene.

Kommunene har gjennom lang tid erfaringer med øremerking av midler med påfølgende innlemming i rammeoverføringene. Erfaringene er uten unntak slik at når øremerkede midler tas inn i rammen, reduseres midlene kraftig. *Malvik kommune har derfor ikke tillit til at overføring av myndighet og ansvar, dvs. oppgaveoverføring fra staten følges opp med økonomisk kompensasjon via kommuneproposisjonen. Malvik kommune stiller imidlertid krav om at dette gjøres hvis oppgaveoverføringen skal gjennomføres.*

Konklusjon

Malvik kommune vil i tida framover arbeide aktivt for å hindre at overføring av myndighet og ansvar i kulturminneforvaltningen skjer uten økonomisk kompensasjon fra staten. Kommunen vil videre henstille om at gode modeller for oppbygging og videreutvikling av en samlet kompetanse må utvikles regionalt og/eller interkommunalt.

Med hilsen

Asbjørn Nøstmo
ordfører

Magnar Bollingmo
rådmann